

Tác gi là m t c u sĩ quan VNCH, c u tù nhân chính tr , đ nh c t i M theo di n H.O.

Theo tin báo chí t ng thu t, đ i h i "Ngày tù nhân chính tr Vi t Nam" do bà Khúc Minh Th , h i tr ng H i gia đình tù nhân chính tr , t ch c t i Dallas (Texas) vào ba ngày đ u tháng 6-2008, đã thành công m m n v i kho ng 4000 ng i tham d .

S ki n n i b t trong sinh ho t c ng đ ng c a ng i Vi t Hoa k khi n thêm m t n n a t i i nh đ n anh N. V. N, ng i s a "đài"(radio) trong tù c ùng tr i v i t i năm x a. Chính anh là ng i đ u tiên cách nay ba m i năm đã cho t i bi t tin v bà Khúc Minh Th M cũng nh m c đích cao c c a h i gia đình tù nhân chính tr do bà thành l p đ y. Tin t c đ c bi t này đã gieo vào lòng tù nhân chúng t i ni m hi v ng tuy mong manh nh ng đã là nh ng "chi c phao" quý hi m giúp chúng t i bám v i v t qua đ c nh ng năm tháng dài trong các tr i tù c i t o đ y kh i t i mi n th ng du Vi t B c.

Năm 1978, sau th i gian b giam S n La, Yên Bái, chúng t i chuy n tr i v tù t i p Nghĩ L trong vùng r ng núi Hoàng liên S n. Cũng nh i nh ng tr i khác tr c đ y chúng t i b c ô l p, cách bi t h n v i th gi i bên ngoài. Không có báo chí, không có tin t c đài phát thanh, không có th t t thân nhân, ch c có ti ng k ng báo th c, k ng đ i ng v i nh ng âm thanh l c l òng quen thu c h ng ngày đ n nhàm chán bu n n n. Ngoài cái đói ăn th ng xuyên hành h đ dày chúng t i còn b cái đói tin t c th ng xuyên đ n v t tinh th n.

C th ngày l i ngày th i gian trôi qua trên thân xác ng i từ ngày càng khô héo tàn t mà cu c đ i nh đ ng mãi trôi trong con đ ng h m dài b t t n. Câu nói Nh t nh t t i từ thiên thu t i ngo i "th t ch a lúc nào th m th iá cho b ng! Cho đ n m t hôm anh N r tai cho bi t anh v a nghe đ c đài phát thanh n c ngoài (VOA, BBC) đ a tin M bà K M Th thành l p h i gia đình tù nhân chính tr đ xin can thi p tr t do cho tù c i t o và cho h cùng gia đình đ c ra n c ngoài đ nh c .

Tin này th t b t ng , quá "nóng b ng", là m t tin m ng m h nh ng cũng làm anh em nào bi t đ c c m th y "lên tinh th n", vui lên ph n nào sau th i gian dài đói tin, bu n th m l n bi quan lo l òng. B i anh em b ng th y mình không b l ãng quên nh v n t ng, trái l i anh em v n đ c đ ng bào h i ngo i xa x m quan tâm, v n đ c h nghĩ đ n thân ph n tù đày c a mình. Hi v ng đó dù nh nhoi ch t đ n cũng đ làm cho t i c m th y xao xuy n trong lòng nh chút ánh sáng b ng hi n ra t cu i đ ng h m dài tù ng c. Th nh ng t i và ng i nào đ c anh N t i t l cho bi t, đ u ph i h t s c kín ti ng, tuy t đ i gi bí m t, b i n u b ban qu n lý tr i phát hi n, ng i đ a tin s b g h p t i lo an tin th t thi t, ph n đ ng và h u qu s khó l òng.

Không nh nh ng ngu n tin đ n đ i "r t gi t gân" tr c đ y lúc còn tr i Su i Máu (Tân Hi p) trong Nam, không rõ xu t x t đ u mà trong lúc đói tin và quá xu ng tinh th n anh em từ v i d

dàng tin ngay đ̄ sau đó bīt là tin nh̄m, càng thêm būn. L̄n này tin anh N đ̄a ra tôi không m̄y may nghi nḡ vì anh là b̄n thân và là nḡ i duy nh̄t có đ̄i u kīn bīt đ̄c: anh h̄ng ngày có radio bên c̄nh, nghe và bīt đ̄c tin t̄c t̄ các đài n̄c ngoài nh̄ VOA và BBC.

Tôi ḡp đ̄c anh N t̄ khi chuȳn đ̄n tr̄i tù ̄ Hoàng liên S̄n. Ch̄ ít hôm sau bīt nhau cùng quân ch̄ng chúng tôi tr̄ nên thân thīt r̄t nhanh dù tr̄c đây không cùng đ̄n v̄ hay bīt nhau. Anh l̄n h̄n tôi m̄y tūi, trán h̄i s̄i, ăn nói nh̄ nhàng, tánh tình r̄t hīn hoà, đ̄c nhīu b̄n thân m̄t ḡi anh là "N già". Tr̄c khi vào tù anh mang c̄p b̄c thīu tá quân đ̄i VNCH, ph̄c v̄ t̄i m̄t đ̄n v̄ t̄i Tân s̄n Nh̄t. Đ̄c bīt khi m̄i vào quân đ̄i anh đ̄c ḡi đ̄i th̄ hūn m̄t khoá h̄c chuyên môn t̄i Pháp. T̄ kīn th̄c căn b̄n c̄a ngành h̄c, anh nghiên c̄u s̄a ch̄a radio transistor thông đ̄ng không m̄y khó khăn. Anh N đ̄c ban qūn lý tr̄i cho ̄ l̄i trong tr̄i mà không ph̄i ra ngoài lao đ̄ng n̄ng nh̄c v̄t v̄ nh̄ bao nhiêu anh em khác, nh̄ anh đ̄c giao nhīm v̄ đ̄c bīt là s̄a ch̄a "đài" cho cán b̄ tr̄i. Anh cho bīt đã s̄a radio t̄ khi còn ̄ các tr̄i tù trong Nam nên khi ra B̄c ch̄c h̄n anh đã đ̄c "bàn giao" nên ban qūn lý tr̄i khai thác ngay kh̄ năng này c̄a anh.

Radio là m̄t trong ba đ̄ v̄t "đ̄ng, đài, đ̄p"(đ̄ng=đ̄ng h̄, đài=radio, và đ̄p=xe đ̄p"), r̄t có giá tr̄, r̄t quý đ̄i v̄i Vīt c̄ng nh̄ng năm līn sau ngày "gīi phóng" mīn Nam. Anh nào có đ̄c ba th̄ này là có v̄ r̄t h̄nh dīn t̄ xem thūc lōi "khá" trong xã h̄i.

Cho nên khi có cái đài thì đi đâu VC cũng mang kè kè bên mình, xem nh̄ "báu v̄t" b̄t ly thân. N̄u ch̄ng may m̄t lúc nào đó cái đài t̄ nhiên "tr̄ b̄nh", tr̄c tr̄c là ch̄ nhân mau mau đem đ̄n b̄o anh N "ch̄a tr̄" ngay. Th̄t s̄ anh N cũng thích làm công vīc này b̄i trong nhà tù c̄ng s̄n canh gác nghiêm nh̄t mà có cái radio trong tay đ̄ có th̄ bīt đ̄c chút ít tin t̄c v̄ th̄ gīi bên ngoài nh̄ lòng h̄ng mong m̄i thì còn gì h̄n. Anh th̄ng l̄i đ̄ng nh̄ng lúc v̄ng v̄ chung quanh không có ai, nh̄ nh̄ m̄ radio âm thanh th̄t nh̄ v̄a đ̄ nghe các đài ngōi qūc quen thūc nh̄ BBC và VOA. Đây là các radio transistor thông đ̄ng th̄i b̄y gī, đ̄n gīn và đ̄ s̄a đ̄i v̄i kh̄ năng và nhīu kinh nghīm c̄a anh, chúng đ̄c cán b̄ tr̄i giao cho anh trong tình tr̄ng h̄ h̄ng, có cái c̄a chính h̄, có cái c̄a ai đó nh̄ h̄ đem vào s̄a dùm. Radio transistor h̄ h̄ng th̄ng là do nh̄ng nguyên nhân nh̄ b̄ ch̄p m̄ch, transistor hōc t̄ đ̄n b̄ h̄ng khīn m̄ch b̄ giá̄n đ̄n.

V̄i vài đ̄ng c̄ t̄ ch̄nh̄ con vít v̄n, que nung đ̄ hàn...làm t̄ các v̄t līu l̄m l̄t đ̄c, anh dò tìm "căn b̄nh" c̄a radio b̄ h̄ h̄ng và có cách s̄a ch̄a thích h̄p. N̄u c̄n thay b̄ ph̄n thì anh tháo b̄ ph̄n còn t̄ t̄ m̄t cái radio h̄ng nhīu không th̄ s̄a đ̄c, ch̄ ph̄ th̄i. Th̄ng xong cái nào anh ph̄i giao cái đó nh̄ng mūn th̄ng xuyên có cái đ̄ng nghe, luôn luôn anh gī l̄i trong tay m̄t cái tuy còn trong tình tr̄ng h̄ng h̄c ch̄a s̄a xong h̄n nh̄ng anh bīt ch̄c khi c̄n x̄ đ̄ng anh ch̄ c̄n làm thêm m̄t đ̄ng tác nh̄ là có th̄ nghe đ̄c ngay.

M i chi u sau gi lao đ ng lúc thu n ti n tôi th ng ghé thăm N. nhân ti n h i nh anh có "hot news"(tin t c nóng b ng) gì không? N u có tin gì hay, anh cũng r t c n th n nhìn quanh không có ai, m i r tại cho bi t. Tôi th y anh c n tr ng cũng r t đúng b i n u c tin ch ng may g p m t tay "ăng ten"ngây th mu n ki m đ i m v i cán b đ mong đ c ra từ s m đi báo cáo v i cán b tr i thì anh d vào cùm nh ch i. Anh th ng tâm s ch dám ph bi n tin t c m i nghe đ c m t cách h t s c h n ch , không quên kèm theo l i đ n dò n u mu n chia s v i b n khác bi t thì cũng nh c n th n, k o l ra thì s ch ng bao gi còn ngu n tin t c này n a. Anh tuy t nhiên không nói đ n hình ph t anh s ph i gánh ch u n u vi c này l ra nh ng chúng tôi bi t ph i làm gì đ không vô tình làm h i đ n anh.

Sau này khi ra kh i tù v nhà và nh t là sau khi đ n M tôi tìm hi u và bi t rõ h n đ u đuôi s vi c v tin anh N đã cho bi t tr c đây.

T năm 1977 M bà Khúc minh Th đã kh i s v n đ ng tìm m i s giúp đ c a các chánh gi i M , đ qua đó hi v ng s có s can thi p v i nhà n c c ng s n VN tr t do cho nh ng ng i tù c i t o chúng tôi. Bà Th đã thành l p H i gia đình tù nhân chính tr Vi t Nam, m c đích đ v n đ ng cho vi c th nh ng ng i tù c i t o t i VN và giúp h đ nh c t i Hoa k cùng v i gia đình. S vi c quan tr ng này đ c th ng th o trong th i gian khá dài gi a các gi i h u trách trong chánh quy n c a các v T ng Th ng Ronald Reagan r i George H. W.Bush và chánh quy n Hà N i, cu i cùng Ông Robert L. Funseth đ i di n phía Hoa k đ c c sang th ng thuy t v i nhà n c VC và cùng ký k t tho hi p v vi c tr t do cho tù chính tr , năm 1987. Đ n năm 1989 m t b n tho hi p cho phép tù nhân chính tr đ c sang đ nh c t i Hoa k cùng v i gia đình cũng đã đ c ký k t gi a đ i di n hai chánh quy n M -Vi t. Không lâu sau, các tù nhân chính tr đ c l n l t tr t do và cho đi đ nh c i Hoa k , đ t đ u tiên đ n đây theo di n HO1 cùng v i gia đình vào đ u năm 1990. Ti p theo sau đó là nh ng đ t HO ra đi k ti p và cho đ n nay đã có trên 300.000 tù nhân chính tr cùng v i gia đình đã đ n đ nh c t i Hoa k .)

M t th i gian ng n sau khi anh N cho bi t tin vui trên, m t chi u n có tin đ n không bi t xu t x t đâu là có th Trung c ng s p đánh VN. Nghe tin này chúng tôi n a m ng n a hoang mang ch a bi t tính sao thì m t hôm chúng tôi g m đ ba trăm tù nhân đ đây b ng đ c l nh chuy n tr i c p t c v i lý do chung chung nh bao l n chuy n tr i tr c là "đ các anh đ n m t n i m i có đ i u ki n h c t p c i t o t h n". Th t ra vi c chuy n tr i là do tin Trung qu c s p đánh các t nh giáp biên gi i phía B c nên ban qu n lý tr i đ c l nh c p trên ph i cho chúng tôi di chuy n ngay cách xa biên gi i, s tù nhân chúng tôi l i đ ng lúc báo tr n tr n thoát. (Sau này đ c bi t do VC xâm lăng Cam-b t vào cu i năm 1978 đ l t đ ch đ Khmer Đ đ c B c Kinh b o tr nên năm sau (1979) B c Kinh đã xua quân đánh vào VN đ tr đ a mà nh l i c a Đ ng ti u Bình là đ "d y cho VN m t bài h c". Tr n đánh đ m máu này kéo dài c tháng tr i làm thi t m ng c ch c ngàn ng i r i Trung c ng m i ch u rút quân v .)

Th là h u h t chúng tôi đ c đ a v m t tr i thu c t nh Vĩnh Phú, s còn l i b chuy n đ n m t tr i Nam Hà, cũng s sâu h n trong n i đ a và cách xa h n biên gi i phía B c. Tr i VQ

Vĩnh Phú do là công an quản lý và kiểm soát nên tình hình khác nhau so với lúc còn ở Hoàng Liên Sơn do bị đổi trách.

Kiểm soát gạo như vậy nên có anh Nguyễn Đức Thắng ở nhà như người tin cậy quản lý mua bán đã được khéo léo đưa kín trong thùng gạo hay hộp thức ăn. Qua như người thăm nuôi, như trao đổi giữa anh em tù, tin cậy và hoạt động của bà Khúc Minh Thu được xác nhận có thể như người quản lý đầu thì còn mặt khác như anh em cũng thấy vui trong lòng, tiếp tục nuôi hi vọng. Tôi rất tin cậy không có anh Nguyễn Đức Thắng cùng chia sẻ sự chính xác người tin mà anh đã cho biết về bà K M Thu trước đây. Riêng trong tôi niềm tin vào ngày mai được giải thoát thêm vọng chờ. Có như lúc rảnh rỗi, hình ảnh những M và các kiểm soát viên em đẹp của người làm việc đi tu nghiệp trước kia tôi nhớ những này lại hiện rõ nét trong ký ức khi tôi càng thêm khao khát mong hi vọng kia sẽ trở thành hiện thực.

Đến năm 1982, chúng tôi được tự nhiên được làm chuyên trị và làm này vào Nam thay vì vẫn loanh quanh các vùng Việt Bắc như trước. Đó là niềm hi vọng được giải thoát khỏi tù đầy nhen nhóm bấy lâu có cảm hứng dấy lên. Không ai biết ai như người tốt cả anh em tù hầu như đều có suy nghĩ: "Hôm nay có bị chuyển gì đây?". Chúng tôi được di chuyển bằng xe lửa, hai người ngồi bên nhau bỗng cùng cảm xúc tám suốt thời gian trên xe cho tới khi về đến miền Nam và được đưa vào giam tại trại Hàm Tân. Tại đây gia đình được thăm tù dễ dàng hơn vì không còn phải ra Bắc với thủ tục xin phép trước đã khó khăn, việc đi lại và xa xôi vất vả lại rất tốn kém, nhiều gia đình đã phải đành bó tay.

Khi đã ổn định trại mới, tôi dự định tìm anh Nguyễn tuy nhiên không thấy có anh trong số anh em trong trại. Có thể Nguyễn cũng đã chuyển vào Nam nhưng một trại khác hoặc đã được thả về rồi chăng? Tôi hỏi bạn đồng phòng vì trong thâm tâm vẫn thắc mắc nghĩ đến anh với "tin nóng bỏng" năm nào mà tôi khi chuyển vào Nam và qua như người thăm nuôi, tin này có lúc khá tin ào như cũng có lúc lại như chìm hơn vào quên lãng.

Cuối năm 1984 tôi được thả. Về nhà được ít hôm tôi đi tìm lại các bạn bè cũ để xem sau thời gian hơn dài hơn chín năm xa vắng, tình hình các bạn ta ra sao, ai đi ai ở lại, còn một ra sao, cũng như để thăm tin cậy và anh Nguyễn cũng người nào tôi gặp biết anh N. Tôi rất ân hận và trách mình trước đây đã suy nghĩ không hỏi Nguyễn nhà anh ở Sài Gòn để bày giải quyết thì chắc có.

Thành phố Sài Gòn sau chiến tranh năm đổi thay đã như thành phố chết, thiếu sinh khí, cái cảm giác u ám nặng nề của một trại trước 1975 đã bị quên mất. Nhà cửa phá nát vẫn còn đó như vắng vẻ, xe cộ qua lại thưa thớt, đa số vẫn một người nào người nào đứng mang nặng âu lo. Tôi vào thăm nhà bạn thì sau cái gật tay mừng rỡ vì bắt gặp được cái là cái vẫn chán

chàng ng hiên hiên trên mặt biển trong cái không khí buồn bã của gia đình đang lúc khó khăn, túng quẩn. Vào nhà biển khác thì con cái mới vui vẻ tưng bừng, nhà của vợ ông lão, vợ chàng vợ mới đầy âu lo cho biển đang trông đợi trông ngóng chờ tin con. Đón mặt nhà biển khác nhà đã có chòi mới, hời hợt thăm chòi cũ giờ đây chòi ng ai cho câu trả lời. Vui tâm trạng chán chường ng trộm cò nh dúi dúi bi thảm, tôi trở về nhà, tìm quên mới việc xung quanh để tập trung tâm trí vào việc đời sinh kế cho biển thân và gia đình đang lúc khó khăn.

Cho đến khoảng những năm 1988-89 thì chàng ng trình cho tù cũ đi ra ngoài đi đến nhà cũ tại Miền biển ng nhiên trở nên ào ào vui vẻ như hàng loạt tù cũ đi ra ngoài đi đến nhà cũ, vui tin tức và đến tận cửa nhà ng p để đi đến ng này. Năm sau 1990 đi ra đi đến tiên H.O1 thuộc chàng ng trình nhân đạo H.O biển đi và tiếp theo sau cách vài tháng lại có mặt đến tập. Đón lúc này thì anh em mới thấy "cái tin nóng" mà anh N cho biển khá lâu trước đây nay rõ ràng đã thành hiện thực. Rồi thì không có anh đi gặp mà khen ngợi cũng như cảm ơn anh đã giúp đỡ anh em trong đó có tôi giờ vợ ng đến niềm tin suốt bao nhiêu năm, qua bao nhiêu khó khăn nay thấy đến chàng ng lại sáng sủa đang hiện diện trước mặt. Anh N về biển thăm cho đến ngày tôi lên đến ng sang Miền vào cuối năm 1992.

Sau khi tìm được nhà cũ đây, tôi liền lập chòi thăm tin tức N qua chàng ng biển bè trước kia học cùng trường ng bên Pháp với anh. Khoảng năm 2000 tôi tình cờ gặp mặt anh học cùng trường ng thu thuộc khóa đàn anh của N cho biển N đã mất. Tôi hời choáng váng khi nghe thấy chàng ng khi đến nhà thì tôi chột m chột y hoang mang không tin là biển ng cho tin này đã sang Miền từ ngày sắp mất miền Nam, trước đây ngày chúng tôi vào tù. Tôi đến nhà biển học hỏi thêm mặt vài ng ng quen biển N nhà mới có thể xác định tình trạng thật sự của anh thế nào. Ít lâu sau qua mặt ng ng biển, tôi liền lập đến với mặt anh là công cha huy trước tiếp của N trước 1975. Anh cho tôi biển anh N đã mất vì mất hôm trong năm 1985, anh đến thăm N như chàng ng thì đến ng ng nhà cho biển anh N đã biển ng qua đời vì tai biển m ch máu não, đến lập ng ng và với đàn con năm đến còn trẻ đời trong hoàn cảnh và đời sống gia đình túng quẩn khó khăn. Thế là anh N, ng ng biển sấm sét như chàng ng trình H.O lập không đến chàng ng kiên cũng như không đến chàng ng thành quả của chàng ng trình này. Tôi thất xót xa, ng m ngùi cho sắp phận mặt biển từ không may đã sắp lìa đời vào lúc sắp đến "thật sự làm ng ng đi rồi", sắp thấy lập ánh sáng chàng ng lại cho gia đình và biển thân lập chính là lúc anh phải vĩnh viễn ra đi, biển lập và con biển về trong mặt xã hội còn đầy dẫy thành kiến đời với chàng ng ng ng thu thuộc gia đình chòi cũ thời gian lúc bấy giờ.

Tôi viết lập chuy này như thêm mặt lập nhà đến chàng ng như đến anh N, ng ng biển đến ng tù đã ra ng ng thiên cổ. Như đến anh, mặt tù nhân cũ đi ra cùng với bao nhiêu chí nhân học khác đến ng cũ ng đã qua đời trong các "nhà tù trong hay tù ngoài", đến chàng chí nhân học đến ng tù năm nào nay là chàng ng cũ tù nhân chính trị hiện diện trong đời hời "Ngày tù nhân chính trị Việt Nam" vừa qua, trân trọng nhớ đến và kính chào chàng ng niềm. Như đến và mãi công cha m ơn anh, mặt ng ng biển từ hiện

Người Gieo Hi V ng.

Tác Giả: Khanh V 

Thứ Hai, 29 Tháng 12 Năm 2008 03:41

ho  ch n t nh n m n o đ  c  th i "gieo hi v ng", chia s  tin vui gi p ch ng t i đ  c ni m an  i, c  th m ngh  l c, v  t qua m i kh   i trong c c trại giam đ  cuối cùng c  đ  c cu c sống m i an b nh n i v ng tr i t  do.